

از زندگی امام هادی، امام جواد و امام عسکری در مقایسه با دیگر ائمه شیعه، اطلاعات چندانی وجود ندارد. برخی از پژوهشگران عمر کوتاه این امامان، محصور بودن آنان و غیرشیعی بودن نویسندگان کتب تاریخ در آن روزگار را از علل آن دانسته‌اند نقش انگشتر امام هادی(ع)، «اللّه ربّی و هو عصمتی من خلقه؛ خداوند پروردگار من است و حامی‌ام از شر آفریدگانش» گزارش شده است همچنین نقش انگشتر دیگر وی، «حفظ العهود من أخلاق المعبود؛ پایبندی به پیمان‌ها از خُلق خداوند است» ثبت شده است.

علی بن محمد مشهور به امام هادی یا امام علی النقی (۲۱۲-۲۵۴ق) (دهمین امام شیعیان و فرزند امام جواد(ع) است. او از ۲۲۰ تا ۲۵۴ق به مدت ۳۳ سال، امامت را به عهده داشت. امام هادی با چند تن از خلفای عباسی از جمله متوکل همزمان بود و بیشتر سال‌های امامت را در سامرا تحت نظارت حاکمان عباسی گذراند. از امام هادی(ع) احادیثی در امور اعتقادی، تفسیر، فقه و اخلاق روایت شده و بخشی از آنها درباره مباحث کلامی همچون تشبیه و تنزیه و جبر و اختیار است. زیارت جامعه کبیره و غدیریه از امام دهم شیعیان نقل شده است.

امام هادی(ع) به واسطه جمعی از وکیلان که سازمان وکالت خوانده می‌شد، با شیعیان ارتباط داشت. عبدالعظیم حسنی، عثمان بن سعید، ایوب بن نوح، حسن بن راشد و حسن بن علی ناصر، از اصحاب او به شمار آمده‌اند. مزار امام هادی در سامرا که به دلیل دفن وی و فرزندش امام حسن عسکری(ع)، حرم عسکریین خوانده می‌شود، از زیارتگاه‌های شیعیان در عراق است.

به نام خدا

شهادت امام هادی (ع)

شورای دانش آموزی دبیرستان صدیقه

کبری گندمان

تهیه کننده - نرگس شایسته

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

مسأله خلق قرآن

امام هادی(ع) در نامه‌ای، به یکی از شیعیان از او خواست تا در مسأله خلق قرآن اظهار نظر نکرده و جانب هیچ یک از نظریه حدوث و قدم قرآن را نگیرد. او در این نامه مسأله خلق قرآن را فتنه خوانده و ورود به این بحث را هلاکت دانسته است. همچنین بر کلام خدا بودن قرآن تأکید کرده و گفتگو درباره آن را بدعتی دانسته که هم سؤال کننده و هم پاسخ‌دهنده در گناه آن شریکند. در آن دوره، جدال بر سر مسأله حدوث و قدم قرآن موجب پیدایش فرقه‌ها و گروه‌هایی در میان اهل سنت شده بود مأمون و معتصم جانب نظریه خلق قرآن را گرفته بودند و مخالفان را تحت فشار قرار می‌دادند که از آن به دوره محنت یاد می‌شود اما متوکل از قدیم بودن قرآن حمایت می‌کرد و مخالفان از جمله شیعیان را بدعت‌گذار معرفی می‌کرد.

ارتباط با شیعیان

امام هادی، از طریق سازمان وکالت و نامه‌نگاری با شیعیان در ارتباط بود. به گفته جعفریان در زمان امام هادی(ع)، قم، مهم‌ترین مرکز تجمع شیعیان ایران بود و روابط محکمی میان شیعیان این شهر و ائمه(ع) وجود داشت. محمد بن داود قمی و محمد طلحی از قم و شهرهای اطراف آن، خمس، هدایا و سؤالات مردم را به امام هادی می‌رساندند. علی‌رغم اینکه در زمان امام هادی اختناق شدیدی از سوی خلفای عباسی حاکم بود، میان امام هادی(ع) و شیعیان عراق، یمن، مصر و نواحی دیگر رابطه برقرار بود. به گفته جعفریان وکلا علاوه بر جمع‌آوری خمس و ارسال آن برای امام، در حلّ معضلات کلامی و فقهی و همچنین در تثبیت امامت امام بعدی در منطقه خود، نیز نقش داشتند. علی بن جعفر الهمانی، ابوعلی بن راشد و حسن بن عبد ربّه یا بنا به گزارش برخی فرزندش «علی» از وکیلان امام هادی بودند. برخی با استناد به روایتی که کشی رجالی شیعه در قرن چهارم قمری، درباره اسحاق بن اسماعیل نیشابوری آورده احتمال داده‌اند که احمد بن اسحاق قمی نیز از وکلای امام هادی(ع) بوده است.

امام هادی علیه السلام

بخیل بودن بدترین اخلاق است،
و نیز قطع داشتن خصلتی ناپسند و زشت می باشد.

بخارستانوار، ج ۶۹، ص ۶۹۹

امام هادی (علیه السلام):

مقدرات چیزهایی را بر تو نمایان می سازد که به
فکرت خطور نکرده است. مستند الامام الهادی ص ۳۰۳

شهادت امام هادی (علیه السلام) تالیف